

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI Saziv

Prolečno zasedanje

Komisija za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje
Sednica br. 44

Priština, 11.06.2019. godine, u 13:00 časova
Zgrada Skupštine, sala N-302

ZAPISNIK

Sednici su prisustvovali: Muharrem Nitaj, Besa Gaxherri, Lutfi Zharku, Salih Salihu, Andin Hoti, Ganimete Musliu, Liburn Aliu, Salih Zyba i Danush Ademi.

Odsutni: Etem Arifi i Srđan Mitrović.

Pozvani: Xhelal Selmani, zamenik direktora Regulatornog autoriteta za usluge vode (RAUV); Zoge Spahiu, rukovodilac Jedinice za inspekciju; Qamil Musa, direktor Departmana za performansu i Refik Ramaj, direktor Departmana za tarife.

Milazim Berisha, predsednik Udruženja proizvođača mleka; Idriz Mulaj, Prirodni proizvodi d.o.o. i Naim Berisha, Agribao.

Od strane osoblja za podršku Komisiji: Bajram Badivuku i Ylber Sherifi.

Sednici je predsedavao **Muharrem Nitaj**, predsednik Komisije.

Za ovu sednicu predložen je sledeći

Dnevni red:

- 1. Usvajanje dnevnog reda;**
- 2. Usvajanje zapisnika sa sednice usvojene 27.05.2019. godine;**
- 3. Razmatranje Godišnjeg izveštaja Regulatornog autoriteta za usluge vode za 2018. godinu;**
- 4. Glasanje o Preporuci o reviziji performanse, procesu menadžiranja grantova i subvencija u poljoprivrednom sektoru;**
- 5. Sastanak sa tri predstavnika akcionarskih društava za tikveno seme, laktofriz i mleko;**
- 6. Razno.**

Predsednik, nakon što je zaključio da su ispunjeni uslovi za početak rada, otvorio je sednicu prvom tačkom dnevnog reda.

1. Usvajanje dnevnog reda

Salih Salihu je predložio da se doda kao tačka dnevnog reda Razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-130 o biocidnim proizvodima, dok je **Salih Zyba** predložio da se promeni redosled tačaka zbog pozvanih gostiju.

Predsednik je zaključio da je Komisija usvojila dnevni red sa izmenom predloženom od strane poslanika Salih Salihu.

2. Usvajanje zapisnika sa sednice Komisije održane 27.05.2019. godine

Predsednik je zaključio da je Komisija sa 8 glasova za i jednim uzdržanim glasom, usvojila zapisnik sa sednice održane 27.5.2019. godine

3. Razmatranje Godišnjeg izveštaja Regulatornog autoriteta za usluge vode za 2018. godinu

Predsednik Nitaj, na početku je pozdravio prisutne i naveo da je Izveštaj Regulatornog autoriteta za usluge vode za 2018. godinu obaveza iz Zakona o regulisanju usluga vode i da Autoritet podnosi godišnji izveštaj o radu za prethodnu godinu Skupštini Republike Kosovo. On je pozeleo dobrodošlicu zameniku direktora g. Xhelal Selmani i drugim predstavnicima RAUV-a i pozvao ih da predstave izveštaj.

Xhelal Selmani, zamenik direktora RAUV-a, na početku je rekao da izveštaj predstavlja aktivnosti i dostignuća u ispunjavanju Strateškog plana i Plana rada, kao i dostignuća i stagnacije licenciranih pružalaca usluga vode na Kosovu. S obzirom na glavnu osnovu osnivanja i aktivnosti RAUV-a: pružanje usluga vode u skladu sa definisanim standardima, zaštita interesa potrošača, osiguravanje da pružaoci usluga deluju u skladu sa zakonodavstvom na snazi i da istovremeno budu finansijski održivi, smatram da je RAUV ispunio planirane ciljeve za 2018. godinu.

On je predstavio ukratko, aktivnosti sprovedene tokom 2018. godine.

Obnavljanje licenci za sve pružaoce usluga na period od 8 godina, jer je istim istekla validnost 2018. godine. Trenutno, sedam RKV i H.P. "Iber-Lepenci" su licencirane.

Ponovno razmatranje tarifa, tarife za 2018. su odobrene, gde su fiksne tarife za javna vodovodna preduzeća za ne-domaćinstva (komercijalne i institucionalne potrošače), počevši od 2018. godine smanjeno je sa 3.00 €/mesečno (koliko su plaćali do 2017. godine) na 2.00 €/mesečno. Prilikom razmatranja tarifa za 2019. godinu (aktivnost koja pripada 2018. godini), tarife obima usluga vodosnabdevanja 2019. godine za domaćinstva na nivou sektora nije se promenio u odnosu na tarife 2018. godine, dok za ne domaćinstva tarife su smanjene zbog smanjenja stepena međusektorskih subvencija.

Monitorisanje performanse pružaoca usluga, pruža se pregled razvoja sektora i predstavljaju se razvoji i stagnacije u svim oblastima. To je aktivnost koja treba da služi svima nama da se fokusiramo i doprinesemo unutar naših nadležnosti poboljšanju oblasti u kojima dolazi do stagnacije.

Kao rezultat **inspekcija** i preduzetih mera, tokom 2018. godine, nadoknađeno je 290 oštećenih potrošača identifikovanih tokom inspekcije (iako isti nisu podneli žalbe). Na osnovu nalaza tokom inspekcije, za nesprovođenje propisanog načina fakturisanja Pravilnikom RAUV-a potrošača u slučajevima zajedničkog vodomera (kolektivni stambeni objekti), kažnjen je jedan od pružalaca usluga. Nakon kazne nastavili smo da kontrolišemo način fakturisanja ove kategorije i smatramo da su uspešne mere koje je RAUV preduzeo, kako bi se poboljšalo fakturisanje ove kategorije potrošača na nivou sektora.

U cilju sprovođenja Zakona o zaštiti potrošača, izmenjen je i dopunjen Pravilnik o minimalnim standardima za usluge vode, kojim je zabranjeno fakturisanje potrošača bez merenja. Aktivnosti inspekcije za sprovođenje ovog pravilnika počele su 2018. godine i traju tokom 2019. godine.

Podrška Savetodavnim komisijama za potrošače, činjenica da su tokom 2018. godine Savetodavnim komisijama za potrošače podnete i razmotrene 319 žalbi, saglasnost većine potrošača sa donetim odlukama, kao i sudske odluke da ostanu na snazi odluke ovih komisija u

slučajevima kada se potrošači ne slažu sa donetim odlukama, pokazuje pouzdanost i nepristrasnost RAUV-a.

U kontekstu *međunarodnih angažovanja*, on je pomenuo: potpisivanje memoranduma o saradnji sa regulatorima drugih zemalja, kao i aktivno učešće na Generalnoj skupštini i radnim grupama Evropske asocijacije regulatora voda (WAREG).

Pitanja članova komisije:

Besa Gaxherri, o Reviziji finansijskih izveštaja za 2017. godinu, pitala je da li su uklonjeni nedostaci iz preporuka revizora? Zatim, postoji 7 regionalnih vodovodnih preduzeća, dok 11 opština nije uključeno u njih i pitala je šta je urađeno u vezi s tim? Dok je na kraju rekla da je novi Zakon o regulisanju usluga voda usvojen na drugom razmatranju i da amandman Komisije pripremljen sa RAUV-om nije usvojen, u vezi sa plaćanjem verskih institucija i sugerisala je njima da treba da se zahteva od Vlade da dobiju subvencije za sve verske objekte.

Liburn Aliu, o “obustavi fakturisanja bez merenja”, pitao je do koje faze je taj proces stigao, konkretno da li se i dalje vrši paušal i kako se to radi? Zatim kako se deli paušal za domaćinstva, u slučaju kolektivnih stambenih objekata, koji imaju samo jedan vodomer ili ga nemaju nimalo? O tarifama za nova priključenja u Regionalnom vodovodu Priština, primetio sam da pitanje fakturisanja za priključenje ne figuriše u unutrašnjem sistemu i pitao je kako se reguliše ovo pitanje?

Lutfi Zharku, u vezi sa tarifama zahtevao je pojašnjenje, zašto su povećane tarife za domaćinstva (naveo je kompanije Priština, Hidroregion itd.) i zašto su smanjene tarife za ne domaćinstva? Koje mere poduzimaju kompanije za smanjenje nefakturisane vode, kada je poznato da imamo 60% nefakturisane vode? Zatim je dodao da ukoliko ove kompanije nastave tako, ne mogu biti samoodržive.

Andin Hoti, o prodaji nefakturisane vode, koja je u povećanom trendu 2014. -2018., trenutno je 87 miliona, pitao je zašto se to dešava i koja je strategija preduzeta da se to zaustavi? Zatim o prihodima RKV-u za 2018. godinu, planirano je 391,130 €, dok je prikupljeno 391,133 €, zašto je 3 hiljade evra više ili je to tehnička greška? Zašto Prizren i Orahovac imaju tarife 50 centi dok Priština 48 centi, zašto je ta razlika u ceni?

Salih Zyba, pozivajući se na govor zamenika direktora “odobrene su tarife sa 3 evra na 2 evra”, pitao je koja je bila svrha ovog smanjenja i da li je to bio zahtev građana ili preduzeća? Zatim, za investicije od stranih donatora u ovim regionalnim preduzećima, određivanje tarife je isto kao da je investicija preduzeća, Vlade, ali i donacije ili participacije samih građana, ove tarife se ne uzimaju u obzir za stanovnike koji su doprineli realizaciji projekta, i pitao je koja je vaša uloga u nadgledanju ove razlike kada je u pitanju samo-participacija ili vladina ili opštinska investicija ili regionalnog preduzeća? Budući da na severnom delu nedostaje naplata vode, pitao je zašto nema preporuke od strane revizora za to?

Salih Salihu, o količini nefakturisane vode, pitao je da li je ta količina od domaćinstava ili preduzeća koja su koristili vodu u većim količinama, kao što su industrije, autopercionice, itd.? Da li imate registar kulturnih objekata na Kosovu, jer su oni deo količine nefakturisane vode?

Ganimete Musliu, kao rezultat zloupotrebe vode, istakla je da imamo nedostatak vode za piće i pitala je da li je napravljena bilo kakva analiza nezadovoljstva građana, koja je forma što dobijate njihove primedbe, i da li ikada odgovorite potrošačima na njihovo nezadovoljstvo? Nakon što je potenciran nedostatak dovoljnog broja osoblja za inspektorat, pitala je da li ste podneli zahtev za povećanje broja inspektora.

Dok vezano sa netačnim čitanjem brojila, postavio je pitanje zašto se ovo radi i da li se neko uopšteno bavio ovim pitanjem?

Danush Ademi rekao je da ima velike zloupotrebe vode i postavio je pitanja šta se preduzelo konkretno prema auto perionicama koje su na svakih 100 metara, jer oni koriste pijaću vodu a građani imaju nedostatak vode? Dok je imao i primedbe o postavljanju i čitanju brojila.

Predsednik Nitaj, upitao je: kako se naplaćuje na severu i plaćaju li ih, i da li postoje drugi delovi osim naseljenog severnog dela srpskog stanovništva koje ne plaća? Da li ste obavezali vodovodna preduzeća da postavljaju brojila u kolektivnim stanovima? i dalje je rekao da velika većina stanova u Prištini na prvim spratovima imaju biznis: i kako se vrši razlika između tih građana i biznisa, kako se tretiraju u raspodeli naknada za plaćanje. Da li imate tačne informacije od vodovodnih preduzeća, koliko preduzeća nemaju brojila i koriste vezu u kolektivnim zgradama, uz fakturisanje kao domaćinstvo ili se uopšte ne naplaćuju?

Dok za moguće izjednačavanje poslovnih tarifa sa tarifama domaćinstava, to nije pošteno, jer mnogi korisnici koriste vodu kao sirovinu i ne mogu se tretirati kao domaćinstva. Takođe, prirodni resursi moraju biti predmet naplate jer su prirodno nacionalno bogatstvo, a ne pojedinačna imovina.

Zamenik direktora Selmani i predstavnici RUV odgovorili su na pitanja članova komisije:

- Što se tiče revizije za 2018. godine nemamo niti jednu preporuku, ispunili smo sve i revizor ministarstva finansija je dostavio izveštaj bez preporuka.
- Za opštine koje su van integracije: u opštini Gnjilane od decembra 2018. godine opština Ranilug je uključena u okviru regionalne kompanije „Hidromorava“ i počelo je sa naplaćivanjem, sada je preostalo da se srede još neke tehničke stvari koje se tiču opštine Klokot, Parteš i Novo Brdo. Uključen je i Elez Han u okviru „Bifurkacion“-a, ima zahteva i od opštine Štrpce da se uključi u okviru Bifurkacion-a, i ovde se zahtevaju ulaganja i verujem da će se sve završiti do kraja godine.
- Što se tiče gubitka vode u kulturnim objektima, s usvajanjem novog zakona o regulisanju usluga vode, predloženi amandman od strane RUV i SHUKOS nije prešao a koji je predviđao da kulturni objekti se uvrste u kategoriji domaćinstva, i na osnovu jedne analize koju smo izvršili a koja se tiče kulturnih objekata 17% učestvuju u naplaćivanju potrošača poslovanja a što predstavlja gubitak.
- Za naplaćivanje bez merenja, do marta 2018. godine imali smo usvojeno od strane Regulatora kompanije jednu vrstu paušalne naplate za različite kategorije potrošača, međutim sa stupanjem na snagu Zakona o zaštiti potrošača, zaustavljeno je naplaćivanje bez merenja, samo se obodрила jedna vrsta naplate do postavljanja zajedničkog brojila za potrošače u kolektivnim zgradama. Na celom Kosovu je oko 13000 potrošača koji nastavljaju sa naplaćivanjem bez merenja.
- Kolektivno fakturisanje se vrši na osnovu izračuna uzorka izdataka, uzorci se uzimaju od svih kompanija, potrošači koji imaju merenja unutar kolektivnog stambenog prostora (imamo) se izdaju u proseku i na osnovu kojih se uspostavlja paušalna faktura dok preduzeća u trajanju od 6 meseci imaju roka da postave zajednička brojila.
- U predratnim kolektivnim stambenim zgradama nemoguće je izvršiti pojedinačno isključenje, kao i obavezujemo potrošače da u stan stave brojila, a prostor izvan objekta tehnički nije moguć.
- Inspektori pre dve godine u Prištini, s obzirom na to da ima više biznisa i tokom obavljenih kontrola, primetili su da veliki broj preduzeća ima individualno brojilo i kada čitaju zajedničko brojilo ovo očitavanje pojedinačnog brojila se oduzima od tog iznosa jer postoje i stanovnici koji imaju individualna brojila.
- U nekim kompanijama smo primetili da ne očitavanje brojila je veliko i iste smo kaznili novčanim kaznama. Jedinica za inspekciju je formirana godinu i po dana sa jednom osobom i mi smo podneli zahtev za dodatno osoblje.
- Za pitanja o tarifama za priključke stanova, postoje dve vrste veza, ako donator uspostavi vezu sa selom ili susedstvom, onda potrošač ne plaća nikakvu naknadu za priključenje, to je odlučeno ove godine. Dok je naknada za priključenje, ako ne i donacija, 10 evra.

- Postoji strogo pravilo o povećanju tarifa, kao i međunarodna pravila, i imamo softver koji izračunava. U nekim kompanijama rade postrojenja za tretman otpadnih voda, što je povećalo troškove uopšte.
- Za razliku od cene vode, rekao je da cena proizvodnje vode se razlikuje od regiona na region.
- Na severu voda se nastavlja naplaćivati od strane kompanije „Mitrovica“, izlazi na severnom delu i naplaćuje se sa 17 centi jer se uzima na veliko od Ibar-Lepenca, oni to ne plaćaju, ali je naplaćivanje/fakturisanje redovno, i to ne utiče na tarifu za južni deo. Vlada svake godine dodeljuje u ime subvencija po 900 hiljada evra. Dok nema problema u drugim delovima, npr. opština Gračanica je u okviru Prištine i redovan je platilac i tu je stopa naplaćivanja skoro 100%.
- U zgradama kolektivnog stanovanja, poslovanja se obavezuju da postave brojila i oni ih imaju. Dok nakon rata poslovanja su plaćala više nego domaćinstva jer je snaga plaćanja bila lakša, međutim na sastanku i sa našim potrošačima predložili su nam da tarifu za poslovanja trebamo smanjiti, jer to nema logike. Imamo bolnicu Prizrena koja je isključena, onda jednu fabriku u Prizrenu koja je isključena jer ne isplati im se plaćati, zato se i trebaju pomoći poslovanja.

Na kraju **zamenik direktora Selmani**, dodao je da su gubici vode 57% za 2018. godinu, međutim sektor vode u odnosu na region je više stabilniji i sa manjim gubicima nego: Makedonija, Crna Gora i Bugarska. Dok naveći problem je sa preradom otpadnih voda.

Predsednik Nitaj, zahvalio se predstavnicima RUV-a na izveštavanju.

Nakon diskusija, predsednik je pozvao članove komisije na glasanje i nakon glasanja konstatovao je da komisija sa 6 glasa za i 1 protiv je odlučila da Skupštini dostavi sledeći:

Izveštaj s preporukama

Da se usvoji godišnji izveštaj Regulatornog Ureda za Usluge Vode za 2018. godinu.

4. Glasanje za preporuku revizije učinka, proces upravljanja grantova i subvencija u sektoru poljoprivrede

Predsednik je pozvao poslanike da nakon zajedničke sednice sa Komisijom za nadgledanje javnih finansija, gde zajedno sa MPŠŽSPP i KGR gde se zajedno razmotrio izveštaj revizije učinka, proces upravljanja grantova i subvencija u sektoru poljoprivrede, funkcionalna komisija za nadgledanje javnih finansija, koja je organizovala ovu sednicu, je pripremila i glasala izveštaj sa preporukama za plenarnu sednicu i mi nemamo potrebu da ga opet glasamo jer je to u nadležnostima ove komisije.

5. Razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-130 o biocidne proizvodima

Salih Salihu, predsednik radne grupe za Nacrt zakona br. 06/L-130 za biocidne proizvode, rekao je da je ova grupa održala tri sastanka sa predstavnicima MŽSPP-a, koji su sponzori ovog nacrta zakona i pripremili su 24 amandmana, većina njih su tehničke prirode i terminologije, i zahtevao je od poslanika da glasaju i da se isti prosledi trajnim komisijama.

Salih Zyba zahtevao je da se glasaju danas amandmani, jer su materijal dobili tek na sednici.

Predsednik je predložio da se ovo odloži na sledećoj sednici, s čime su se složili svi članovi komisije.

6. Sastanak sa tri predstavnika akcionarskih društava za seme bundeve, laktofriza i mlekare.

Predsednik ih je prvenstveno pozdravio i zahtevao je od prisutnih da predstave svoje brige i zahteve.

Idriz Mulaj iz kompanije *Prirodni Proizvodi* Kosova, rekao je da ova kompanija, u saradnji sa kompanijom "Estyria" iz Austrije, vrši uzgoj bundeve (industrijsko sjeme bundeve). Sadnice dolaze iz Austrije, zasađene i, nakon žetve, semenke se vraćaju u Estriju u Austriji na preradu. Rekao je da imaju problem sa kodom 12079920 koji je jedinstven za čitavo tržište EU. Kode postavlja carina i treba regulisati ovo pitanje između carine i Ministarstva finansija. Pitali smo odeljenje za seme i niko ne preuzima odgovornost i mi tražimo da ga pokrene parlamentarna komisija kao problem. Sa fiskalnim paketima 1 i 2 oslobađaju se svi semenski proizvodi koji dolaze na sadnju, ali u carinskom sistemu nisu ih preneli ove 2 godine.

Naim Berisha, *Agribao*, bavimo se prodajom poljoprivredne opreme i ovim problemima se bavimo ne samo semenkama, već i mnogim drugim proizvodima. Problem je u proizvodima koji ne postoje kao ime u integrisanom sistemu poput semenki bundeve. Problem je sektor carinske tarife i osobom koja ima pravo i organ koji je šef tarifnog sektora. Problem imamo i sa laktofrizima koji su proizvodi EU, proizvođač ga šalje kao mašinu za proizvodnju mleka, šifru koja je u kosovskoj tarifi oslobođena, dok su kodovi definisani u okviru frižidera i mi moramo platiti carinu i PDV. Zatim distributeri stajskog đubriva koji nisu prikolica dok ga postavljaju u šifru prikolice. Da bi se rešio ovaj problem, predložio je da se osim kodova dodaju i semenke bundeve i šifra 00.

Milazim Berisha, *predsednik Udruženja proizvođača mleka*, rekao je da ovaj sektor ima mnogo problema. Imali smo sastanke sa predstavnicima carina i obećali nam da će biti regulisani, ali ništa nije urađeno. Poslali smo pismo premijeru i ministrima krajem prošle godine o problemima koji nas zabrinjavaju, ali nismo dobili nikakav odgovor. U zemljama regiona npr. u Makedoniji, svako poslovanje u prvih 10 godina je oslobođeno svih poreza, investicije u poljoprivredu imaju veliku podršku.

Poslanici: Muharrem Nitaj, Besa Gaxherri, Salih Zyba, Andin Hoti i Salih Salihu, u okviru ove teme, postavili su pitanja i zahtevali su obrazloženja za ove predstavljene probleme od strane pozvanih.

Predsednik, na kraju je konstatovao da ovi predstavnici napišu pismo vezano za tvrdnje da im se čini nepravda sa carinskim tarifama i ostalim zahtevima, i onda će se pozvati direktor Carine i šef sektora tarifa, kako bi isti diskutovali u komisiji.

7. Razno

Liburn Aliu, na početku sastanka je predstavljena potreba za diskusijom u vezi sa eksproprijacijom zgrade, za koju je Vlada za potrebe administracije donela odluku i MŽSPP će se baviti eksproprijacijom. Dok je na kraju u njegovo ime poslanik **Salih Zyba** zatražio da pozove ministra MŽSPP-a i odgovorne zvaničnike eksproprijacije da izveštavaju pred komisijom.

Predsednik, na kraju je konstatovao: da se pozove Ministar MŽSPP-a, kao i odgovorni službenici za eksproprijaciju jedne zgrade, kako bi izveštavali pred komisijom vezano za pitanja eksproprijacije zgrade nakon odluke Vlade.

Sednica je završena u 15.15.

Pripremljeno:
Pomoćno osoblje komisije

Predsednik Komisije,

Muharrem Nitaj